

De niche

Mogelijk heeft u een niche of wilt u hier meer over weten. In deze folder leggen wij uit wat een niche is, welke klachten hierbij kunnen passen en welke behandelingen hiervoor mogelijk zijn. We hebben een apart folder over de niche verwijdering via een kijkoperatie.

Wat is een niche?

Een 'niche' is een holtevormig litteken in de baarmoeder na een keizersnede. Als we bij alle vrouwen na een keizersnede een echo maken, zien we bij 60% van de vrouwen een niche en zelfs bij 25% van de vrouwen een grote niche. Een niche noemen we "groot" wanneer meer dan de helft van de spierwand van de baarmoeder bestaat uit niche. Niches komen dus heel veel voor en in het overgrote deel van de gevallen geven niches geen klachten en behoeven ze dus ook geen behandeling. We weten nog niet zo veel over oorzaak van niches. Tot nu toe heeft onderzoek laten zien dat het niet zo veel te maken lijkt te hebben met de manier waarop de keizersnede is verricht, maar mogelijk meer met slechte wondgenezing. We zien dit vaker bij bijvoorbeeld adenomyose. Adenomyose is een ziektebeeld waarbij het baarmoederslijmvlies voor een deel in de spierwand van de baarmoeder groeit en geeft klachten van hevig menstrueel bloedverlies en pijnlijke menstruaties.

Welke klachten kunnen een niche veroorzaken?

Eerder onderzoek laat een relatie zien tussen verschillende klachten en niches. De meest voorkomende klachten lijken te zijn:

- Spotting: tussentijdsbloedverlies tussen de menstruaties in. Dat kan helder rood bloedverlies zijn, maar ook bruine afscheiding.
- Pijnlijke menstruaties: een deel van de vrouwen heeft sinds de keizersnede meer pijnklachten tijdens de menstruatie en er lijkt een relatie met de niche te zijn. Echter zijn er ook vele andere redenen voor pijnlijke menstruaties (bijvoorbeeld adenomyose).
- Subfertiliteit: ofwel een kinderwens die al langer dan een jaar niet vervuld wordt. We zien (nog) geen directe relatie met miskramen, maar wel met een uitblijvende zwangerschap.

Welke behandelingen zijn er mogelijk?

De behandeling van een niche hangt vooral af van de klachten en de hoeveelheid spierwand die boven de niche nog aanwezig is. Een niche zonder klachten moet naar onze mening niet behandeld worden. Ook niet als een vrouw nog zwanger wil worden. De behandelingen voor de

klachten veroorzaakt door een niche kunnen bestaan uit een afwachtend beleid, hormonale therapie (oa de pil of een hormoonhoudend spiraaltje) of een operatie.

De operaties die er zijn voor de behandeling van een niche zijn:

- Een hysteroscopische niche resectie: er wordt via de vagina in de baarmoeder gekeken met een dun kijkbuisje. De bloedvaatjes in de niche kunnen dan worden dichtgebrand en de niche wordt dan iets vlakker gemaakt zodat het bloed er makkelijker uit kan stromen. De niche wordt feitelijk iets groter gemaakt.
- Een laparoscopische niche resectie : de niche wordt met een kijkoperatie via de buik holte uit de baarmoeder verwijderd. Hierna wordt de baarmoeder weer hersteld met hechtingen.
- Een baarmoederverwijdering.: dit wordt soms voorgesteld als laatste optie bij patiënten zonder kinderwens.

Niet alle behandelingen zijn mogelijk voor alle niches. Zo kan bij een relatief ondiepe niche met een dikke spierlaag hierboven geen laparoscopische niche resectie plaatsvinden en bij een diepe niche met een dunne spierlaag hierboven geen hysteroscopische resectie plaatsvinden. Ook hebben alle behandelingen hun eigen risico's waarover u zich kunt laten voorlichten op het spreekuur.

Alle behandelingen worden uitgevoerd in verschillende onderzoeken. Wij vinden het belangrijk om deze zorg in onderzoek in te bedden, zodat we onze expertise kunnen evalueren en de techniek kunnen verbeteren. Daarnaast leren we ook over de lange termijn effecten van de ingreep die we kenbaar maken in internationale wetenschappelijke tijdschriften.

Wat als ik zwanger wordt en ik heb een niche?

Wij zijn van mening dat u veilig zwanger kunt worden met een niche. Er bestaat de kleine kans (1:1800) dat een zwangerschap in een niche gaat zitten. Dit noemen we een niche zwangerschap. Soms is het nodig om deze zwangerschap af te breken of om een andere behandeling hiervoor te krijgen. Omdat dit zo zeldzaam is, behandelen we vrouwen niet met een operatie om dit te voorkomen. Wel adviseren wij vrouwen met een niche om relatief wat vroeg een echo te krijgen (rond de 6 weken zwangerschap), om te beoordelen of de zwangerschap wel op de juiste plek zit. Een andere zorg kan zijn dat de niche een zwakke plek is in de baarmoeder en dat de baarmoeder niet stevig genoeg meer is. Dit zou kunnen leiden tot het openscheuren van de baarmoeder (een uterus ruptuur). Tot heden zijn er geen aanwijzingen dat een niche kan leiden tot een spontane uterus ruptuur in de zwangerschap. Afhankelijk van de grootte van de niche, zou iemand wel een verhoogd risico hiertoe kunnen hebben tijdens de bevalling en bij een deel van de vrouwen raden we dan ook een geplande keizersnede aan. Dat is zeker niet voor iedereen van toepassing, dus laat u goed informeren door uw eigen gynaecoloog. We hebben ook een aparte folder voor vrouwen die zwanger willen worden met een niche.

Is een niche gevaarlijk?

Nee een niche is niet gevaarlijk. Het zal geen kanker worden en zal vanaf een bepaalde periode na de keizersnede vaak niet meer groter worden. Het kan echter wel veel, zeer vervelende, klachten geven. De risico's van een zwangerschap en een niche werden hierboven al kort besproken.

Wat moet ik verder weten?

Er wordt veel onderzoek gedaan naar niches in de hele wereld en er komt steeds meer nieuwe kennis. Het kan zijn dat sommige informatie in deze folder al weer achterhaald is. Bespreek daarom uw vragen goed met uw arts. In het Amsterdam UMC doen wij op dit moment een aantal onderzoeken naar de behandelingen van niches. Het kan zijn dat we u vragen hieraan mee te doen. Dit helpt ons enorm om in de toekomst vrouwen een beter advies te kunnen geven.

U kunt deze informatie ook bekijken in een video via:

<https://www.amc.nl/web/specialismen/uterine-repair-center/uterine-repair-center/niches-keizersnedelittekens.htm>